

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy ☐ Materiál legislatívnej povahy ☒ Transpozícia/ implementácia práva EÚ
1. Smernica Rady č. 2003/8/ES z 27. januára 2003 o zlepšení prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch (Ú. v. ES L 26, 31. 1. 2003). 2. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24. 12. 2008). 3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L180, 29. 6. 2013) v platnom znení. 4. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L180, 29. 6. 2013).	
Termín začiatku a ukončenia PPK	9.8.2024-20.8.2024
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	august 2024
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	október 2024

2. Definovanie problému
Zlepšenie dostupnosti právnej pomoci pre nízkopríjmové skupiny obyvateľov Slovenska je jednou z ciest, ako prispieť k naplneniu priorít vlády Slovenskej republiky v oblasti pomoci slabším a prístupu k spravodlivosti. Rovnako aj z aplikačnej praxe Centra právnej pomoci (ďalej len „centrum“) vyplýva, že právna pomoc v zmysle aktuálnej právnej úpravy je pre obyvateľov Slovenskej republiky čoraz menej dostupnejšou a to najmä vzhľadom na upravené hranice materiálnej núdze.
3. Ciele a výsledný stav
Základným cieľom návrhu zákona je najmä upraviť pravidlá prístupu k právnej pomoci tak, aby táto bola dostupnejšou širšiemu okruhu fyzických osôb, reagovať na aktuálnu zvýšenú potrebu riešenia situácie odídencov, a súčasne reagovať na doterajšie poznatky z aplikačnej praxe a aktuálnu ekonomicko-sociálnu situáciu v Slovenskej republike. Okrem uvedeného má návrh zákona prispieť aj k odstráneniu administratívnej záťaže zamestnancov centra a k ich motivovaniu. Na základe uvedeného sa tak navrhuje zvýšenie hranice materiálnej núdze pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, rozšírenie okruhu oprávnených osôb, zavedenie možnosti odpustiť poplatok za predbežnú konzultáciu, čo bude mať za následok priblíženie bezplatnej právnej pomoci pre väčší počet ľudí, ktorí si v súčasnosti nemôžu dovoliť právnu pomoc. Okrem uvedeného sa navrhuje aj úprava, ktorá má za cieľ odstrániť administratívnu záťaž v rámci konania o poskytnutí právnej pomoci, uľahčiť komunikáciu s dotknutými subjektmi, najmä s určenými advokátmi a mediátormi. Návrh zákona rovnako tak zvyšuje poplatok za predbežnú

konzultáciu o 1,50 eur a súčasne zavádza poplatok za predbežnú konzultáciu v agende oddĺženia rovnako v sume 6 eur, pričom uvedená právna úprava reaguje na aktuálnu ekonomickú situáciu a rovnako tak na aplikačnú prax. Súčasne sa zavádza poplatok za žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v konaní o oddĺžení vo výške 50 eur.

4. Dotknuté subjekty

Fyzické osoby, advokáti, mediátori, štát.

5. Alternatívne riešenia

Aké alternatívne riešenia vedúce k stanovenému cieľu boli identifikované a posudzované pre riešenie definovaného problému?

Nulový variant - uveďte dôsledky, ku ktorým by došlo v prípade nevykonania úprav v predkladanom materiáli a alternatívne riešenia/spôsoby dosiahnutia cieľov uvedených v bode 3.

Pri posudzovaní riešenej problematiky sa uplatňuje nulový variant, nakoľko bez prijatia navrhovanej právnej úpravy by nedošlo k rozšíreniu okruhu oprávnených osôb, ktoré by spadali do pôsobnosti centra, a rovnako tak k rozšíreniu okruhu pôsobnosti vo vzťahu k riešeniu právnej pomoci pre cudzincov, ktorí právnu pomoc potrebujú nevyhnutne – odídenci.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☐ Áno ☒ Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

7. Transpozícia/implementácia práva EÚ

Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody, resp. či ku goldplatingu dochádza pri implementácii práva EÚ.

☐ Áno ☒ Nie

Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:

8. Preskúmanie účelnosti

Uveďte termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu.

Uveďte kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

K preskúmaniu účinnosti a účelnosti návrhu zákona dôjde po uplynutí dvoch rokov od nadobudnutia účinnosti návrhu zákona, a to na základe údajov vedených v novom informačnom systéme centra v porovnaní s aktuálnymi údajmi, ktoré má centrum k dispozícii, najmä o počte žiadateľov, druhu konania, výsledku konania, nákladoch konania a návratnosti finančných prostriedkov.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne

Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno	☐ Nie	
Vplyvy na limit verejných výdavkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Sociálne vplyvy	☒ Áno	☐ Nie	
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Materiál je posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Áno	☐ Nie	
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky

V prípade potreby uveďte doplňujúce informácie k identifikovaným vplyvom a ich analýzam.

Ak predkladaný materiál má marginálny (zanedbateľný) vplyv na niektorú zo sledovaných oblastí v bode 9 a z tohto dôvodu je tento vplyv označený ako žiadny vplyv, uveďte skutočnosti vysvetľujúce, prečo je tento vplyv marginálny (zanedbateľný).

Informácie v tejto časti slúžia na zhrnutie vplyvov alebo aj na vyjadrenie sa k marginálnym vplyvom a nie ako náhrada za vypracovanie príslušných analýz vybraných vplyvov.

V prípade, že je materiál posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, uveďte internetový odkaz na tento proces.

11. Kontakt na spracovateľa

Uveďte údaje na kontaktnú osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov.

JUDr. Ing. Soňa Beráková
 Sekcia legislatívy občianskeho a obchodného práva
 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
 Tel.: 02/ 888 91 399
 Mail: sona.berakova@justice.sk

12. Zdroje

Uveďte zdroje (štatistiky, prieskumy, spoluprácu s odborníkmi a iné), z ktorých ste pri príprave materiálu a vypracovávaní doložky, analýz vplyvov vychádzali. V prípade nedostupnosti potrebných dát pre spracovanie relevantných analýz vybraných vplyvov, uveďte danú skutočnosť.

Informačné systémy Centra právnej pomoci

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č.

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☒ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia odporúča predkladateľovi vypracovať aktuálnu verziu Doložky vybraných vplyvov (aktualizované boli časti 7. a 9.) .

Odôvodnenie: V zmysle aktualizovanej Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov (platná od 01.10.2023) je aktualizovaná aj Doložka vybraných vplyvov. Aktuálna verzia je dostupná na: Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov | Podnikateľské prostredie | MHSR ako „Aktuálne dokumenty Jednotnej metodiky“.

Vyhodnotenie MS SR: pripomienka bola akceptovaná.

Komisia žiada predkladateľa o vyznačenie transpozície v bode 1. „Základné údaje, v časti Charakter predkladaného materiálu“. Ide o transpozíciu/ implementáciu práva EÚ a zároveň Komisia žiada uviesť zoznam implementovaných / transponovaných predpisov.

Odôvodnenie: V predkladanom materiáli dochádza k transpozícií smernice EÚ.

Vyhodnotenie MS SR: pripomienka nebola akceptovaná. V návrhu zákona nedochádza k transpozícií žiadnej smernice EÚ.

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada predkladateľa, aby presunul popisy regulácii z časti 3.2 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie do časti 3.1.3. Ide o doplňujúce informácie a konkrétnejšie popísanie vplyvov na podnikateľské prostredie. Zároveň Komisia žiada o zosúladenie údajov v Kalkulačke nákladov a v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie.

Odôvodnenie: Popisy ku kvantifikáciám sa vždy uvádzajú v časti 3.1.3 predmetnej analýzy. Zároveň jednotlivé číselné údaje v kalkulačke nákladov nekorešpondujú s údajmi v analýze. Komisia tiež odporúča doplniť v analýze názov materiálu a identifikovať predkladateľa.

Vyhodnotenie MS SR: pripomienka bola akceptovaná.

Komisia žiada predkladateľa, aby dopracoval časť 3.3 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie a objasnil, ako sa zvyšuje konkurencieschopnosť a produktivita.

Odôvodnenie: Predkladateľ vyznačil vplyv na konkurencieschopnosť a produktivitu, avšak chýba jasný kvalitatívny popis týchto vplyvov.

Vyhodnotenie MS SR: pripomienka bola čiastočne akceptovaná. Predkladateľ v materiáli omylom vyznačil, že materiál konkurencieschopnosť zvyšuje. Časť 3.3. Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie bola upravená tak, že materiál konkurencieschopnosť nemení.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

Cieľom návrhu je najmä upraviť pravidlá prístupu k právnej pomoci tak, aby táto bola dostupnejšou širšiemu okruhu fyzických osôb, reagovať na aktuálnu zvýšenú potrebu riešenia situácie odídencov, a súčasne reagovať na doterajšie poznatky z aplikačnej praxe a aktuálnu ekonomicko-sociálnu situáciu v SR (navrhuje zvýšenie hranice materiálnej núdze pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, rozšírenie okruhu oprávnených osôb, zníženie hranice minimálnej hodnoty sporu, zavedenie možnosti odpustiť poplatok za predbežnú konzultáciu, zvýšenie poplatku za predbežnú konzultáciu zo 4,50 eur na 6 eur a súčasne sa zavádza poplatok za predbežnú konzultáciu v agende oddĺženia v sume 6 eur).

V doložke vybraných vplyvov je označený pozitívny vplyv a negatívny, rozpočtovo nezabezpečený vplyv na rozpočet verejnej správy. V časti 10. Poznámky predkladateľ uvádza, že negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy navrhuje riešiť navýšením záväzných ukazovateľov - limitu výdavkov rozpočtu kapitoly MS SR v návrhu rozpočtu na roky 2025 až 2027. V analýze vplyvov je kvantifikovaný nárast príjmov v sume 100 000 eur ročne od roku 2025. Výdavky sú kvantifikované v sume 304.200 eur ročne od roku 2025 (v súvislosti s očakávaným navýšením počtu žiadostí/rozhodnutí o poskytnutí právnej pomoci o cca 750 prípadov pri priemernej výške priznanej odmeny v sume cca 300 eur za jedno právne zastúpenie/rozhodnutie a nákladmi na prevádzku informačného systému). V časti 2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie je uvedené, že sa predpokladajú aj

výdavky na rozvoj IS vo výške 498.000 eur, avšak tieto výdavky môžu/nemusia byť realizované, preto v rámci kvantifikácie výdavkov na najbližšie tri roky nie sú uvedené.

Komisia žiada všetky vplyvy vyplývajúce z návrhu zákona zabezpečiť v rámci schválených limitov kapitoly MS SR, bez dodatočných požiadaviek na rozpočet verejnej správy. V nadväznosti na uvedené je potrebné upraviť doložku vybraných vplyvov a analýzu vplyvov tak, aby z nich nevyplýval rozpočtovo nekrytý vplyv.

Vyhodnotenie MS SR: Pripomienka nebola akceptovaná. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky trvá na zabezpečení vplyvov v rámci schválených limitov kapitoly ministerstva s dodatočnou požiadavkou na rozpočet verejnej správy.

Z technického hľadiska Komisia upozorňuje, že uznesením vlády SR č. 479 z 27. septembra 2023 bola s účinnosťou od 1.10.2023 schválená aktualizácia Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, ktorej súčasťou je aj aktualizovaná verzia doložky vybraných vplyvov a analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy.

Vyhodnotenie MS SR: Pripomienka bola akceptovaná.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

Komisia súhlasí s tvrdením predkladateľa, že predmetný návrh zákona má vplyv na informatizáciu spoločnosti. Komisia odporúča predkladateľovi upraviť časť 6.3. analýzy vplyvov na informatizáciu spoločnosti v zmysle metodiky nasledovne. V časti „Rezortná úroveň“ uviesť X a v poslednej časti predmetného riadku bodu 6.3. používať iba písmená „A“ a „B“.

Vyhodnotenie MS SR: Pripomienka bola akceptovaná.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: